[1]ולקח הכהן מדם החטאת שתהא קבלה לשם חטאת ואשכחן שחיטה וקבלה זריקה מנלן דאמר קרא [2]וכפר עליו הכהן מחטאתו [א] שתהא כפרה לשם חטאת אשכחן שנוי קדש שנוי בעלים מנלן אמר קרא עליו ולא על חבירו אשכחן למצוה לעכב מנלן כדאמר רב הונא בריה דרב יהושע חטאת חטאתו הכא נמי חטאת חטאתו אשכחן מצוה בשנוי קדש וזריקה בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב בכל עבודות [ב] בשנוי קדש ובשאר עבודות בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב מנלן אמר ר' יונה אתיא מחטאת נזיר דכתיב [3]והקריב הכהן לפני ה' ועשה את חטאתו ואת עולתו שיהו כל עשיותיו לשם חטאת אשכחן [ג] שנוי קדש שנוי בעלים מנלן (א) [ד] (אם אינו ענין לשנוי קדש [ה] תניהו ענין לשנוי בעלים אשכחן למצוה לעכב מנלן) אמר רב הונא [בריה דר"י] חטאת חטאתו מתקיף לה רבינא אלא מעתה עולת עולתו מאי דרשת ביה ולרבינא מנחת מנחתו נסך נסכו מאי דרשת בהו ההוא [ו]מבעי ליה מנחתם ונסכיהם בלילה מנחתם ונסכיהם אפי' למחר אלא עולת עולתו מאי דרשת (ב) בהו ותו מי גמרי מהדדי חטאת חלב מחטאת נזיר לא גמרה שכן יש עמה דמים אחרים חטאת נזיר מחטאת חלב לא גמרה שכן כרת אלא אמר רבא אתיא מחטאת מצורע דכתיב [4]ועשה הכהן את החטאת [ז]שיהו כל עשיותיו לשם חטאת ואשכחן שנוי קדש שנוי בעלים מנליה אמר קרא [4]וכפר על המטהר וגו' [ח]על המטהר זה ולא על המטהר חבירו ואכתי מי ילפא מהדדי חטאת חלב מחטאת מצורע לא ילפא שכן יש עמה דמים אחרים חטאת מצורע מחטאת חלב לא גמרה שכן כרת מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי בהי לא לכתוב [לא לכתוב] רחמנא בחטאת חלב ותיתי מהנך מה להנך שכן יש עמהם דמים אחרים לא לכתוב רחמנא בחטאת נזיר ותיתי מהנך מה להנך שכן אין להן שאלה לא לכתוב רחמנא בחטאת מצורע ותיתי מהנך מה להנך שכן אין [ט] באין בדלות אלא אמר קרא [5]זאת התורה לעולה ולמנחה וגו' הקישו הכתוב לשלמים מה שלמים בין שנוי קדש בין שנוי בעלים בעינן לשמן למצוה אף חטאת [י] בין שנוי קדש בין שנוי בעלים בעינן לשמן למצוה הילכך מצוה משלמים והנך קראי לעכב ואשכחן חטאת חלב דכתיב בה לחטאת

ולקח הכהן. לשון קבלה הוא: **וכפר.** היינו זריקה. הולכה לא אצטריך קרא דבכלל קבלה [ה] היא מתרבי' ליה: **אשכחן למצוה כו'.** ולאו קשיא מצוה מהיקשא דזאת התורה משלמים אתיא כשאר כל הזבחים אין הכי נמי ומסקנא מהתם יליף לה לקמיה ומעיקרא הוא דמהדרינן דנכתבו כולהו בגופיה: **כדאמר רב הונא כו'.** לקמן בשמעתין: **חטאתו.** וכפר עליו הכהן מחטאתו (כשורק דמו לשמו חטאת חטאתו) מדהוה ליה למכתב מחטאת וכתיב וי"ו יתירא למדרש בה לשם בעלים: **אשכחן מצוה בשנוי קדש.** בכל עבודות וזריקה אשכחן בה מצוה ועכוב בשנוי בעלים דהאי מחטאתו נמי [ו] בזריקה כתיב שהיא הכפרה [ז]: **לעכב בכל עבודות בשנוי קדש.** שלא למדנו לאחד מהן ושאר עבודות לבד מזריקה בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב מנלן: **שיהו כל עשיותיו לשם חטאת.** ולמצוה לא אצטריך קרא דהא נפקא לן מאשר חטאות והאי לעכובא: [ה"ג בס"א] [יא] **אשכחן שנוי קדש שנוי בעלים מנלן** [יב]: **אמר רב הונא כו'.** גבי נזיר כתיב ועשה את חטאתו ואת עולתו הרי [יג] למצוה וכשלמים מה שלמים לא חלקת בהן בין זריקה לשאר עבודות בשנוי בעלים למצוה אף חטאת לא תחלק בין זריקה לשאר עבודות לעכב הרי לך מצוה ועכוב בין בשנוי קדש בין בשנוי בעלים כך נ"ל וכן יש לפרש גבי חטאת מצורע לקמן נ"ל: **ולרבינא.** דלא קשיא ליה אלא עולת עולתו מנחתו ונסכו דכתיבי נמי גבי נזיר אמאי לא קשיא ליה: **ההוא מיבעי ליה.** כי היכי דדרשינן לכל מנחתם ונסכיהם [יד] בלילה ואפילו למחר שיוכשרו לבא למחר (ג) לבא בלילה הכי נמי דרשינן להאי ועשה את מנחתו כל זמן שיעשנו הוא קרוי מנחתו ונסכו של זה אע"פ שלא קרבו עם זבחו: **מי גמרי.** שאר חטאות וחטאת נזיר מהדדי דתמצי לומר חד למצוה וחד לעכב. סתם חטאת קרי חטאת חלב משום דשכיחא טפי: **שכן כרת.** מכפרת על חייבי כרת אלמא לא גמרי מהדדי וכיון דלא גמרי מהדדי תרווייהו למצוה אצטריכו: **ואשכחן שנוי קדש.** ולעכב דהא נפקא לן מצוה לעיל בשאר חטאות: **וכפר על המטהר.** סיפיה דועשה הכהן את החטאת הוא ועל המטהר אכולהו עשיות קאי: **ופיסי מהנך.** נזיר ומצורע: **שאלה.** נזיר נשאל לחכם ועוקר נזירתו ופטור מן הקרבן: **שכן אין** [טו] **באין בדלות** גרסי'. שאין חטאות [טז] יורדות בעניות להביא עוף: **והנך קראי לעכב.** וכשלמים מה שלמים לא חלקת בהן למצוה אף חטאת לא תחלוק בו לעכב וכיון דכתיב עכובא בזריקה אמיא להו לכולהו עבודות בהך דרשא מהיקשא דשלמים: **אשכחן חטאת חלב דכתיב ביה לחטאת.** ושחט אותה לחטאת בכתם חטאת כתיב (ד) אם [יז] נפש כי תחטא וגו':

זריקה מנלן מוכפר עליו הכהן מחטאתו. הרבה יש תימה דהכי קראי דשחיטה וקבלה ושחט אותה לחטאת ולקח הכהן כתיבי בכמה חטאת כגון חטאת חלב בפרשת ויקרא גבי כשבה והאי קרא דוכפר עליו הכהן מחטאתו כתיב בחטאת דשמיעת קול וביטוי שפתים אבל בחטאת חלב לא כתיב מחטאתו אלא על חטאתו כתיב ובתורת כהנים [ו] בלותה פרשה עצמה דחטאת חלב דריש מקרא דמחטאתו אע"ג דלא כתיב בההיא פרשתא והו תימה דשביק קרא דעל חטאתו דכתיב בההיא פרשתא ושמא משום דעל חטאתו לאחר הקטרת אימורים הוא דכתיב אבל תימה דלקמן משמע דכל הני קראי דהכא בחטאת חלב כתיבי דקאמר אשכחנא חטאת חלב אבל חטאת דשמיעת קול וביטוי שפתים מנא לן וי"ל דהכי קאמר לקמן אשכחנא חטאת חלב עכובא שחיטה וקבלה בשנוי קדש ושאר עבודות נילף כדאמר לעיל מה שלמים לא חלקת בין זביחה לשאר עבודות למצוה אף כאן לא תחלוק לעכב וקבלה נמי לא הוצרך לכתוב אבל שמיעת קול מנא לן דאע"ג דכתיב ביה וכפר עליו מחטאתו ודרשינן לעיל לשם חטאת היינו שנוי קדש בזריקה ולא חלקת לא נימא בזריקה לפי שהיא עיקר כפרה ושנוי בעלים בחטאת חלב נגמר משמיעת קול דליכא פירכא וי"מ דמחטאתו דקאמר היינו בשעיר נשיא דכתיב ביה נמי מחטאתו וקאי [יח] גם אחטאת חלב וקשה דכתיב לאחר הקטרת אימורים נראה לי. כרו"ך. ועוד נ"ל דלא הוה מצי למדרש מוכפר על חטאתו אשר חטא דכתיב בחטאת חלב משום דהכי קאמר על פשעו אשר חטא [יט] (ולא בשמיעת קול מיירי בחטאת קרבנו) ולא מצי למימר נשיא דכתיב מחטאתו ונסלח לו והיינו מפשעו וחטאתו שלו ונסלח לו אבל בשמיעת קול לא כתיב זה [כ] ולא זו אלא מחטאתו היינו מקרבנו. כרו"ך:

וזריקה בשנוי בעלים בין למצוה בין לעכב. תימה דמהאי קרא וכפר [כא] עליו הכהן מחטאתו דרשינן תרווייהו זריקה בשנוי קדש ושנוי בעלים ואם כן מחטאת חטאתו תיפוק ליה נמי עכובא בשנוי קדש כמו בשנוי בעלים לאתרווייהו קאי:

ועשה את חטאתו שיהו כל עשיותיו לשם חטאת אשכחנא שנוי קדש שנוי בעלים מנ"ל אמר רב הונא בריה דרב יהושע חטאת חטאתו. כך גירסת הקונטרס ולגירסא זו מוקי ברישא לעכב בשנוי קדש קודם שנעמיד למצוה בשנוי בעלים כאם אינו ענין ואינו משמע כן בכולי פירקא לעיל גבי שלמים ופסח דקאמר אשכחנא שנוי קדש שנוי בעלים מנא לן ומוקי ברישא בשנוי בעלים כאם אינו ענין קודם שיעמיד קרא לעכב ומיהו י"ל דשאני הכא דככר אשכחנא קרא לזריקה בשנוי בעלים ואית ספרים דגרסי אם אינו ענין לשנוי קדש דנפקא ליה מהתם תניהו ענין לשנוי בעלים אשכחנא למצוה לעכב מנא לן אמר רב הונא בריה דרב יהושע חטאת חטאתו ולגירסא זו לא צריכינן תו לקרא דלעיל בזריקה [illegible] [illegible]

תורה אור

1. ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנת מזבח העלה ואת כל דמה ישפך אל יסוד המזבח: ויקרא ד, לד
2. ואת כל חלבו יקטיר המזבחה כחלב זבח השלמים וכפר עליו הכהן מחטאתו ונסלח לו: ויקרא ד, כו
ואת השני יעשה עלה כמשפט וכפר עליו הכהן מחטאתו אשר חטא ונסלח לו: ויקרא ה, י
3. והקריב הכהן לפני יהוה ועשה את חטאתו ואת עלתו: במדבר ו, טז
4. ועשה הכהן את החטאת וכפר על המטהר מטמאתו ואחר ישחט את העלה: ויקרא יד, יט
5. זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים: ויקרא ז, לז

◆

ליקוטים

מנחתם ונסכיהם בלילה כו'. נ"ל דלכתחילה יש להביא נסכים עם הזבח, דאי מביא בלילה אין יכול לומר שירה כדאמרינן בפ"ב דערכין מה כפרה ביום אף שירה ביום, ולמחר נמי אם מביאה מבעיא לן התם אם טעונין שירה כו' ולא איפשט. והא דאמר ר"מ התם דשיר מעכב הקרבן היינו בנסכים הבאין עם הזבח שקרבו בשעת שחיטת הזבח דאין קרבן אלא ביום כדאמר' בפ"ב דתמורה ואותן טעונין שירה. ואפילו את"ל דבאין בפני עצמן טעונין שירה מ"מ טוב שיביאם עם הזבח כדי שיאמרו אאכילה ושתיה כדאמר התם בערכין או דלמא אאכילה ושתיה אמרה אשתיה להודיה לא אמרה. וההיא דמביא אדם זבחו היום ונסכו מכאן עד י' ימים משמע דלכתחילה יכול לעשות כן, הני מילי בקרבן יחיד דאין טעון שירה דאין אומרים שירה אלא על קרבן צבור הקבוע להם זמן כדמוכח התם בערכין. (תוס' ר"ס דף ג ע"ב)

◆

שיטה מקובצת

אשכחן למצוה. [illegible]

◆

מסורת הש"ס

א) [לעיל ג: ד: ז. פסחים סב.], ב) ירושל' פסחים פ"ה ה"ב, ג) לקמן פד. מנחות מד: תמורה יד. [נב. תענית ב:], ד) ת"כ מצורע פ"ג ס"ג, ירוש' פסחים שם, ה) ירוש' פסחים שם., ו) עי' ויקרא חובה פר' י פי"ז:

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' שינוי בעלים מנלן (אם אינו ענין וכו' מנלן) תא"מ. ונ"ב רש"י לא גרס ליה אלא ה"ג אשכחן שינוי קדש שינוי בעלים מנלן אמר רב הונא כו': (ב) שם עולתו מאי דרשת ביה ותו: (ג) רש"י ד"ה ההוא וכו' למחר או לבא: (ד) ד"ה אשכחן וכו' כתיב (ויקרא ד, כז) ואם נפש אחת תחטא:

◆

מוסף רש"י

מנחתם ונסכיהם. בפרשת פנחס כתיב בכולהו מנחתם ונסכיהם לפרים וגו' לומר לך מנחתם ונסכיהם אפילו [וכו'] [illegible] בלילה. [illegible] אפילו למחר. [illegible] שכן יש עמה דמים אחרים. [illegible]

◆

שינויי נוסחאות

א] כ"ה על חטאתו [illegible] ב] בכל עבודות ליתא [illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones